

Sjätte roten, tomt 15

Kvarteret Kronobageriet

Artonde roten 1637– 57v

Öster om Östra Hamnen, sträckan

Nionde roten 1657 h–70

Köpmangatan – Stora Hamnen

Bartel Larsson

1641, 1643: 5 mtl, 1642: 6 mtl, nabotvist mellan Bartel Larsson och Johan Adriansson vid Gbg K 5.5.1643

Bartel Larssons Enkia 1645: 5 mtl, 1646: 4 mtl, 6.15 plus del av 5.64

Av uppgifter om hörntomten mellan Östra och Norra Hamnarna att döma bör Bartel Larsson ha innehaft de båda tomterna på ömse sidor om denna 6.15, som senare innehades av rådman Olof Simonsson. – Den 10.1.1643 omtalas, att i Barthold Larssons hus var stulna 21 alnar filt av två kronans soldater.

Michel Wernle d.y. 1656: 6.16, 1657v: 3.16 *****IX*****

1657h: 3.16, 1658: 12, 1659–61: 4½ mtl, 6.15

Med anledning av en rannsaking angående Hede gård skrev magistraten den 30.4.1692 (Ba:7): ”Hos oss här i Göteborg hava tvenne personer varit med det namnet Mikael Wernlet men till åtskillnad är den ene kallad gamble Mikael Wernlet [död 1649, se 5.24 och 4.113] och haver den gamble varit den unges farbroder. Den gamble lämnade vackra medel och förmöget folk till arvingar efter sig, vilket med den gamble Mikael Wernlet eller dess medel alz intet hafva att beställa Men den gamble hafwer allenast en doter lembnat, thenne BagareEnkan Estrid Wernlet [g. bagaren Jacob Schönfeldt, se 5.38], som intet fick efter sin fader att ärva efter all hans egendom gick till creditorernas avbetalning och däribland också Hede.”

Det var den yngre Mikael Wernle, som var fadder 5.4.1659 hos ”Gerd Brauer (Gerhard Mikaelsson), och vars hustru var fadder 1658 hos Måns skräddare” och den 28.2.1660, när *Johan Schwartzkopf* döpte sin senare så kända dotter *Engel Schwartzkopf*.

Mikael Wernle d.y. var född 1619. Genom eget arbete och förmöget giftermål skaffade sig Mikael Wernle d.y. rikedom, varigenom han kunde lämna kronan ansenliga försträckningar. Han blev inspektor över fyrverkarna i Skåne och adlades. Han var gift med *befallningsmannen Marcus Larssons dotter Elisabeth* (omgift *burggreven Leijoncrantz*). Efter fadern ärvde hon Walda egendom (som blivit frälse 1651, då det mot kronan utbyttes mot några ströfrälse av *Hans Macklier* till Gåsevadsholm; sedan hade Marcus Larsson återfått egendomen). Mikael Wernle d.y. son *Marcus Wernle* blev amiralitetskapten, kommandör och viceamiral. Ätten utslocknade med hans son kaptenen Mikael Wernle, som avled 1766. I Bexells ”Hallands historia och beskrivning” omnämns familjen Wernle sid 561–63. Där står följande: ”Ett stycke av denna ätts krossade vapen ligger ibland [Walda]kyrkans skräp och föreställer en man, som står till midjan i en kokande kittel och håller händerna hopknäppta. Mannen är vit men kitteln i gult fält. Föreställningen syftar

på ättens stamfader i Österrike, vilken genom religionsförföljelser på detta sätt fick martyrdöden. Familjen lever än i Österrike och Danmark.”

Av döttrarna blev *Catharina Wernle* gift med *kommersepresident Gabriel Spalding* (5.27), *Anna Maria Wernle* först gift med *rådman Jacob von Ackern* och sedan med *Hieronimus Gripenstedt*. En tredje dotter blev gift med *överste Kristoffer Georg Witting*.

I Göteborgs domböcker finns den 8.5.1682 en anteckning ang Walda: ”På sal. Michel Werles arvingars begärda förklaring på deras sätesgård Walda om denna gård tillhörde sal Hans Macklier och hade pantsatts till sal Marcus Larsson för en summa penningar, så svor Johan och David Macklier, att de icke visste annat än att den tillhörde Michel Werles arvingar.”

Sven Bengtsson den yngre (”Junger”)

1662: 2, 1663: 3, 6.15

402 *Olof Simonsson*

1665–70

M1678 2 tomter

Oluf Simonsson började sin bana som köpgesäll eller möjligen bokhållare hos Hans Jürgensson (4.32). När det sedan 1658 blev dags för honom att börja som egen köpman fick han låna sitt kapital av Hans Jürgensson. De var för övrigt svågrar. Hans Jürgensson var gift med Elsebe Westerman och Oluf Simonsson med Elsebes halvsyster Catharina Braun Johan. Oluf Simonsson blev med tiden en ansedd handelsman och togs i bruk i stadens och borgerskapets ärenden. Sålunda representerade han borgerskapet såväl vid riksdagen i Göteborg i dec. 1676 som vid riksdagen i Halmstad i febr. 1678 (Almquist I:432). Han var rådman från 8.1.1685 fram till sin död i dec 1697. Han deltog i magistratens sammanträde den 16 dec men omtalas som död den 18 dec (Almquist II:115).

23.6.1665 hade Oluf Simonsson stämt strömbåtsgillet med anledning av att han på en edsbåt tillhörig sal Erik Perssons änka hade bortmist 117 tunnor inpackat salt vid Lill Edet. enligt intyg av båtskepparen Sven Kråka hade detta skett på grund av att båten var rutten och oduglig och på grund av åldermannens och bisittarnas försumlighet. Mellan staden och Lilla Edet var det, hävdade han, inte ”spanskt farvatten eller stor fara av storm”, ty där fanns det hamnar, där man kunde rädda sig in i och finna undsättning. Strömbåtsgillets representanter tillfrågade av rätten på vilket sätt de ville söka bevisa, att Oluf Simonssons hustru i hans frånvaro, som föregavs med deras goda minne, hade tagit den båten, som inte borde fara med köpmansgods, och som hade blivit borta med Oluf Simonssons gods. Åldermannen för strömbåtsgillet visade då, att den båt, som blev borta med Oluf Simonssons gods, hade fört några läster utöver det, som tillkom den, och enligt deras skrä rättigheter borde vänta (”töva”) till dess att alla de andras gillesbröderna hade fört lika mycket last. Strömbåtsgillet hävdade bl.a. ”att ingen skeppare kan taga gods i sin farkost, det för storm och oväder att vårda, varder ock heller sådant av någon fordrat. Aldenstund hans plicht är att göra sitt bästa och flit och icke med wilia eller försummelse löpa på faran, efter som ingen kan i sådan måtto vårda sitt liv”.

Vid slutet av 1665 och under början av 1666 var Oluf Simonsson invecklad i en lång och invecklad tvist med Peder Håkansson i Jönköping, som stämt Oluf Håkansson ang 100 daler kopparmynt. Oluf Simonsson vann målet och ville ha ersättning för ”schimpf, skada och expenser”. Peder Håkanssons fullmäktige (Daniel Larsson?) fick under målets gång veta av rätten, att efter en

kunglig resolution, som givits Göteborg stad 1638 stod det den graverade parten fritt att intill åtta dagars förlopp med appellation från den undre till den övre rätten (ÖR 10.5.1666) Eftersom det i detta fall rörde sig om en ringare summa än 1 000 d smt tilläts ingen appellation till kunglig rätt. – Daniel Larsson förklarade, att han vid bifall hade velat låta Peder Håkansson donera 600 d smt till Gustavi Kyrka.

Vid Karlstads rådhusrätt tilltalades handelsmannen i Göteborg Oluf Simonsson den 4.7.1666 för att han hade låtit föra 6 tunnor salt och två tunnor sill till Borrvik för att därmed avlöna mastarbete, vilket angavs vara landsköp. Oluf Simonsson föregav, att han hade ämnat sända dessa varor till Anders Olufsson i Åmål men att det inte gick någon farkost dit utan blott till Borrvik. Oluf Simonsson fick böta 40 mark eftersom hans egenhändiga sedel daterad Göteborg den 26.4.1666 till Nils Assmundsson samt Sven Larssons sedel till samma man visade, att Oluf Simonsson redan från början hade ämnat sända varorna direkt till Borrvik.– Vid Karlstads rådhusrätt den 27.6.1670 bestämdes det, att Oluf Simonsson skulle få behålla sitt gamla hörnstånd vid rådstugan i samband med marknaden.

Utom detta hus vid Östra hamnen ägde Oluf Simonsson ett hus ”under Ekeskogen”. Bengt murmästare och Per Olufsson murmästare, Oluf Larsson murmästare och brandmästaren Per slaktare fann 1672, att dess skorsten var oduglig, varför den måste rivas.

År 1686 öppnade Hans Jürgenssons änka Elsebe Westerman process mot Oluf Simonsson med anledning av att han ej hade återbetalat hela det kapital, som han hade lånat 1658. Oluf Simonsson förklarade sig ovetande om att han i Elsebe Westermans böcker var inskriven för en skuld på 15.792 daler kopparmynt och 29 öre. Han ansåg sig ha betalt henne nästan lika mycket ”när hon något av mig begärade till dess jag tyckte det blev för mycket”. Elsebe Westerman hade vägrat att tillerkänna honom lön för 5 års tjänst, då den inte var införd i böckerna. När Oluf Simonsson hade begärt sin lön av Elsebe Westerman 1678 hade hennes nuvarande bokhållare (nu hennes måg) rått henne att förlika sig med honom med en viss penningssumma, nämligen 600 rdr, för undvikande av process. Oluf Simonssons obligation, varpå Elsebe Westerman pretenderade 10 000 rdr in specie med 6% ränta i 26 års tid, var daterad i Göteborg 18.8.1658. Ovannämnda belopp 15 792 d smt, avsåg sterbhusets sluträkning i december 1664. Oluf Simonsson ansågs skyldig att betala detta, då summan förblivit oklandrad i så många år. Efter myntvaluationen 1664 4 daler kopparmynt på riksdalern blev summan 3 948 rdr och 10 öre plus 18 tunnor senare levererade tunnor salt (120 rdr).

Men Elsebe Westerman var inte Oluf Simonssons ende fordringsägare. Den 28.4.16587 inprotokollerades en obligation daterad 21.8.1673 till Johan von Savelands arvingars förmyndare Volrath Tham och Vincent Beckman (se 5.21?) på 700 rdr courant, vari Oluf Simonsson pantsatte sitt hus ”vorbenachbart von Samuel Isacsson unter hinter von Knut Olofsson”,

Denna pantsättning avsåg Oluf Simonssons gård vid Norra hamnen i femte roten. Den 21.4.1683 pantsatte Oluf Simonsson till Johan von Savelands arvingar sin andras gård ”benachbahret von Casper Poppelman och Friedrich Crantz”. Enligt vad som framkom vid magistratens sammanträde den 29.4.1687 hade Oluf Simonsson också skulder till Tyska Kyrkan, daterade 25.9.1680 och 27.1.1681, varför han krävdes av dess föreståndare Claes Engelke. Nu följde en strid mellan Sebastian Tham och hans far Volrath Tham på ena sidan och hustru Elsebe Westerman å andra om förhandsrätten till Oluf Simonssons gård. Sebastian Tham hävdade den 10.7.1688, att Oluf Simonsson icke hade kunnat pantsätta sitt hus till Elsebe Westerman och hennes man den 18.8.1659, då han icke ägde det utan först 10 år senare. Han hade till god del återuppbyggt huset

med Sebastian Thams barnpenningar, som nu återfordrades. Att Elsebe Westerman 1664 hade uppvisa sin sal mans inventarium var enligt Sebastian Tham ej liktydigt med inprotokollering av Oluf Simonssons skuld utan skedde blott för att legitimera hennes krav inför styvbarnen. Det hävdades dock, att Elsebe Westerman den 8.10.1683 – tre och ett halvt år före förmyndaren Volrath Tham hade hävdat sin rätt. Sebastian Tham frågade i oktober 1688, om inte hans far rådmann Volrath Tham utlätit sig, att han hade Oluf Simonssons hus och gård i underpant på Savelands barnpenningar tidigare än biskopinnan Elsebe Westerman fick sin dom på Oluf Simonsson. Detta kunde de närvarande icke påminna sig men pres. Macklier berättade, att Volrath Tham hade påmint om saken, då Amon Andersson vägrades immission på grund av Volrath Thams fordran.

På grund av en skuld på 240 d smt pantsatte Elsebe Westerman den henne tillfallna Oluf Simonssons gård belägen mellan Herr Fredrik Crantz och Herr Casper Poppelmanns hus ”nebenst Wasser” (mag. prot. 14.5.1689). Den 31.10.1689 begärde tolagsmästaren Jacob Jürgensson att få utbyta sitt hypotek Kålltorps gård, som han hade av Elsebe Westerman för hennes skuld på 200 rdr mot rådmann Oluf Simonssons gård, då fler hade panträtt i Kålltorps gård förut. Den 6 sept tillhölls Oluf Simonsson med allvar att inrymma hustru Elsebe Westerman huset nästa fredag, då det i annat fall måste ske exekutionsvis. Den 10.4.1690 ingav de gode män, som enligt rättens order hade besiktigat såväl hus som möbler i Oluf Simonssons gård, som för länge sedan hade avträtts till hustru Elsebe Westerman, sin rapport ”på tre särskilte papper”. Enligt uppgift den 11.2.1691 (EIIa:7) hade Conrad Braun Johans sal moders sterbhus i november 1698 fått revisionsdom på att hustru Elsebe Westerman skulle betala 2 900 rdr, varför han ansåg sig ha krav i Oluf Simonssons henne 1689 tillfallna hus. Enligt uppgift den 26.2.1691 exekverades det också från Elsebe Westerman till insp. Conrad Braun Johan och värderades i sammanhanget bl.a. av Sven Limmerhult. Men hon sålde för 1 800 d smt gården ”mellan Lars Hansson Liedgren i norr och Caspare Poppelman i söder” till rådmannen *David Amia*, som erhöll uppbud den 9.5. 1595. David Amia i sin tur sålde till handelsmannen Johan Funke rådmann Oluf Simonssons f.d. hus ”mellan Casper Poppelmanns arvingars stenhuis i söder och Lars Hansson Liedgren i norr” (AIIa:1 28.6.1697).

Hustru Elsebe Westerman nöjde sig inte med Oluf Simonssons hus vid Östra Hamnen. Hon begärde den 5.7.1688 värdering av sin sväger Oluf Simonssons hus och gård under Ekeskogen och en plats uti Haga samt av lösören. Hon fick svaret att vad gården i Haga angick, som var ett stadens landeri, så ägde staden landet och jorden ”men är eljest hus därpå och annat namn hon giva kan, skall hon sin begäran åtnjuta”. Till värderingsmän utsågs stallmästaren Jürgen Fürst, Jöns i Högen, Claes tenngjutare och till husgeråden hustru Agneta sal. accismästare Anders Bengtssons: Till att värdera huset under Ekeskogen utsågs källaremästare Jürgen Christoffer Grube, sadelmakare Hans Jacob [Halbmeijer] och Claes segelmakare. – Enligt Göteborgs magistrats registratur den 17.12, 1656 (?) ägde dessutom såväl biskopinnan Elsebe Westerman som Amund Andersson fordringar hos rådmann Oluf Simonsson i hans lön.

I och med att Johan Funke 1697 köpte såväl Olof Simonssons f d gårdar som hörntomten 5.62, kom dessa fastigheter att dela öden. 1747 sades baktomten hålla 87' ggr 19' och i öster gränsa till *handlanden Magnus Wetterquists* gård.

16.8.1697: Handelsmannen Johan Funke lät första resan lagbjuda en tomt och ett stenhuis beläget vid östra lilla hamnen på hörnet mellan Johan Funkes nyligen av rådmann *Amia* inköpta hus och gård (som hade tillhört Olof Simonsson och på vilket fasta erhöles samma dag 16.8.1697)

Handelsmannen Johan Funke avled i mars månad 1701. (Om familjen Funke från Vänersborg: se 5.62.) Hans änka *Elisabeth Matthiasdotter Rambeau*, dotter till handl *Matthias Assmundsson* och *Brita Hansdotter*, avvittrade den 16.10.1702 sina söner *Johan Fredrik* och *Gustaf Carl* för omgifte med handl *Gabriel Wadst*. Gabriel Wadst avled redan 1703 och för gården 6.15 betalade Gabriel Wadsts änka tomtöret. Elisabeth Rambeau gifte sedan om sig med handl *Lars Hansson Liedgren* (son till *Hans Mattsson*), vars hus gården benämns i tomtöreslängden 1710.

Lars Hansson Liedgren erhöll 1684 burskap som handlande. Blev 1701 löjtnant i borgerskapets kår och 1712 kapten. Installerades som rådman 4.6.1717, avgick 31.12.1718. Han begravdes den 31.3.1728 men bouppteckning företeddes först 20.6.1737.

Denna gård 6.15 behöll Lars Hansson Liedgren inte länge utan sålde för 1 550 d smt och en hederlig diskretion mellan hans båda andra gårdar, den ena på södra sidan, den andra på norra, till handlanden *Matthias Herman Lauterbach*, uppbud 16.7.1706.

Den förste som protesterade mot denna försäljning var *vinskänken Johan Jacob Kitz* (se 6.12). När han den 15.11.1705 hyrde gården av Elisabeth Wadst "en högst bedrövad" änka för 70 d smt hade han utlovats förköpsrätt (EIIa:16).

Samma år (RR s 398) den 30.7.1706 vände sig

Johan Rambeau

mot sin svåger Lars Hansson Liedgren, som ingått köp med Matthias Lauterbach angående det hus hans köttsliga syster Madame Elisabeth Liedegren f.d. ägt och som var det ena huset näst intill hörnhuset, som beboddes av dem själva. *Jacob Bratt* var hans svåger Lauterbachs ombudsman. Rambeau ansåg sig vara rätt bördeman, varför han retarderade sin svåggers och systers försäljning av deras fasta egendom.

I sin biografi över Johan Rambeau (son till Mattias Assmundsson och Brita Hansdotter och död 10.11.1735) beskriver Berg (I:3, 119) honom så: "Var en mycket betydande man, som djupt ingrep i stadens öden under Carl XII:s tid". Från en farbror till honom härstammade den värmändska bruksägaresläkten Borgström. Johan Rambeau blev bisittare i kämnärsrätten 1707 och erhöll inte burskap förrän 2.11.1711. Han blev e.o. rådman 31.5.1716 efter Johan Beckman och politieäldste s.å. 1718 blev han politie- och byggningspresident efter Maull. Av borgerskapet valdes han 21.5.1728 till handelsborgmästare, vilket ämbete han avsåg sig. Han gifte sig i Kristine den 17.12. 1705 med *Anna von Eyck* (begravd i Gustavi den 12.8.1733), tydligen ett inklinationsäktenskap, ty bruden kom "etliche Wochen darnach ins Kindbett". Enligt Berg var hon dotter till presidenten i Göteborg Abraham von Eych, född 21.5.1620, död 1677 och Sara de Witte f 2.7.1635, död 19.2.1680. Men detta motsägs av följande uppgifter: Den 24.11.1708 uppträdde Dorothea Eek genom sin måg Johan Rambeau. Enligt kämnärsrätten den 10.5.1710 skulle värdering den 10 maj hållas över handelsmannen Johan Rambeaus svärmoder Dorothea Eeks hus och gård här i staden. Johan Carstenson Eek hade änkan Dorothea, nämnd 1704 o 1715. Den västra av tomterna 7.32, Kv. Traktören (ev. ö 1/3 7.33) står i tomtöreslängderna 1696 som bebodd av "skepparen Johan styreman": enligt en pantsättning av en granne 1697 bodde där Johan Kastenson. Enligt Gbg AIIb:4 den 30.1.1699 pantsatte *Jan Carstenson Eijch*, borgare i Göteborg, sitt hus till Madame Maria Valck. Obligationen skrevs på holländska. Hans änka [Dorothea] nämnes i tomtöreslängden 1704. Hon nämnes i skattningslängden 1715 Johan Carsten Eeks änka. Enligt magistratsprotokollet (källa Bergs Husägare och tomter) skulle gården ha köpts av amiralitetsstyrman Eeks änka Dorothea Eek och Annika Gallbrecht född Ardahl men ha bördats av Ingeborg Ringer och hennes syster Beata Maria Larsdotter. Mot 600 d smt överlät dessa Lars Bengts-

sons arvingar gården till Dorothea Eek, som uppbjöd gården 22.2.1713 och erhöll fasta 27.4.1713. 1720 ägde hon den ännu men 1730 kallas den handelsmannen Johan Sillanders gård.

Vid RR stred Johan Rambeau den 28, 5. 1709 med Cornelius Thorsson (genom Petter Sjöström) om priset på spanskt salt. Petter Wennerström underkändes som vittne, då dennes hustru skulle vara "syskonebarn" (= kusin) till Johan Rambeau, Även Hans Borgman skulle vara släkt med Rambeau, vilket icke bevisades.

1715 Rådman Johan Rambeau, Tomt 450, hus 2 400, löseegendom 2 000, hans dräng Thol Eriksson, lösöre 50–5.61? – Både herr politieäldste Johan (Jean) Rambeau och hans hustru Anna skattade 1717 för den ovanligt höga siffran 13,16. Han betalade dessutom för lyxartiklar som gull- och silvertrådsknappar, galonhatt och gehäng samt för sitt tobaksbruk. Till hushållet hörde också amman Rangela Olofsdotter, drängen Anders Andersson (död 18.4. s.å.), gossen Anders Bryngelsson, pigorna Karin Svendsdotter och Kerstin Andersdotter, "ibm" bodde stadstjänaren Anders Jonsson.

1720 Herr President J Rambeau, 1730 med drängen Sven Hahl och Carl Nilsson

Johan Rambeau [rätt och slätt] fick stolrum i domkyrkan den 20.7.1702. Hans hustru Anna erhöll stolrum där 19.8.1708 St g n X 1 efter Ellika Börgesdotter. Den 18.5.1717 köpte "Edle och Högaktad Herr Elster Johan Rambeau" ett betydligt mer statusbetonat stolrum till sin fru Anna Rambeau på södra läktaren 3.

Herr Pres Johan Rambeaus dotter Maria Rambeau fick stolrum den 23.3.1720 efter välborne Herr Hans Wennerstiernas sal fru. Maria var tydligen kärleksbarnet fött 1705, död 4.5.1737, gift med kommandören i flottan Petter v Utfall, född 14.2.1686, död 1754 (hans tredje gifte).

Wilhelm Berg återger i en lång avskrift det väsentliga i bouppteckningen efter Johan Rambeau. Inventarium uppgick till 40 123 d 17 1/3 öre. Boets behållning var efter avdrag av skulder 27 856 d 12 öre smt.

President J. Rambeaus sterbhus omtalas i tomtöreslängd 1737. Hus och gård i staden tillföll efter Johan Rambeaus död *sonen Matthias*. Han var 1738 volontär vid fortifikationen. Han avled ogift. Han kallas i bou 5.9.1740 hovjunkare. Tillgångarna uppgick till 10 314 daler, skulderna till 13 480 d smt.v

1745: *Handelsmannen Martin Sandbergs* andra gård. Om honom se granngården 6.14.

Fastigheten 2.26 står i tomtöreslängden 1755 upptagen som herr Martin Sandbergs (klädes)fabrik. Martin Sandberg avled barnlös i Göteborg den 16.2.1759. Han hade många järn i elden. Han hade erhållit burskap i Göteborg 16.12.1740, blev bisittare i Handelssocieteten 1743, föreståndare efter brodern Niclas för hospitalet 1752 och riksdagsman 1755. vid bouppteckningen den 19.5.1760 översteg skulderna tillgångarna med 3 000 d smt. Utom detta bostadshus vid Östra Hamnen angavs han äga hus och gård på Kungsgatan gentemot domkyrkan, värt 7 000 d smt, hus och gård vid samma gata vid Vallen (allra längst österut på södra sidan och fästningsgrunden) 3 500 d smt samt en klädesstamp med en liten mjölkvarn i Mölndal, 1 800 d smt. Klädesfabriken övertogs av handelsmannen Sven Eriksson Kullman, Före aug 1749 övertogs denna gård av grannen handelsmannen Hans Ellgren.

Handelsman Olof Rommel

uppbjöd 10.5.1762 hus vid Östra Hamnen köpt från Hans Ellgren för 5 150 d smt med denna formulering: Handelsmannen Hans Ellgren och hans numera avlidna hustru Anna Elisabeth Ellg-

ren hade 2.8.1749 till handelsman Olof Rommel sålt ett vid Östra Hamngatan mellan herr Ellgrens eget stenhus å södra och avlidne herr Martin Sandbergs gård å norra sidan beläget hus och gård för 5 150 d smt i avräkning, varpå herr Rommel då strax till herr Ellgren betalt 5 000 d smt och sedan den 24.4.1750 enligt särskilt kvittobrev betalt de återstående 2 150 daler i samma mynt.

Olof Rommel, som erhöll burskap som handlare i Göteborg var född omkring 1717 som son till Assmund Gunnari Romelius, som besökte gymnasium 1654 och nämndes avliden 1654. Olof Rommels farfar var den Skarafödde kyrkoherden i Romeled Gunnarus Benedictus Romelius.

Den 26.3.1748 begärde Olof Rommel (EIIb:46) resolution i skuldfordringssaken mellan hans avlidne farbroder Nils Rommel (8 237:22) och kapten Samuel C von Schaffrath.

Erik Kullman, som var ombud för handelsmannen i Vänersborg Christian Ludolph begärde den 24.11.1760 (EIIb:98) in-teckning för dennes räkning i handelsmannen herr Olof Rommels vid Östra Hamnen belägna hus och gård för 10.674 daler 8 öre smt huvudstol plus ränta Gården var enligt förskrivningen den 20.5.1760 belägen mellan fru Britta Maria Sandbergs hus och hård å ena sidan och herr Hans Ellgrens å andra sidan.

Olof Rommel var gift med *Fredrika Ulrika Hyllgren*, död 1764, dotter till handlanden Anders Hyllgren, död 1745 och Christina Bratt, död 1745. Förmögenheten uppgick vid hennes död enligt bou 4.10.1768 till 40 756 daler, därav 10 000 daler i denna gård, som angavs belägen mellan hans Ellgrens och Jacob Hahrs gårdar samt i tyger, näsdukar, strumpor, handskar, spetsar, solfjädrar, band, tråd m.m (Berg I:3, 175). Men efter hustruns död försämrades det ekonomiska tillståndet alltmer, varför Rommel hösten 1779 gjorde cession i "anseende till ostadig penningrörelse".

Bland Olof Rommels borgenärer befann sig enligt "weckotidningarna" (EIIb:136, 19.8.1769) Maria Båthmans systerdotter avlidne handelsmannen Magnus Dettergrens dotter Anna Cajsa Dettergren (vars styvfader enl. EIIb:95 den 4.7.1759 var köpmannen Anders Liunggren)

På grund av att handelsmannen Olof Rommel fick avstå all sin egendom till sina borgenärer förordnade magistraten hösten 1769 (EIIb:137, 20.9.1769) handelsmannen Anthon von Egmont och faktorn J Bauer till förmyndare för Rommels *sju* omyndiga barn Bauer ville inte åta sig saken, då han hade två barnkullar. Såsom barnens *skyldeman* ville han dock inte undandra sig att ge råd. Olof Rommel hade tillratts att skaffa sig någon fastighet på landet, varav han kunde få sin bärgning tillsammans med barnen. Olof Rommel hade därför köpt följande intill varandra belägenheter i Flundre härad: 3/4 i skatterusthållet Krattorp av kontrollören Petter Swalin, 1/4 i rusthållet Dahlehed köpt av bonden Nils Jonsson, 1/2 skattehemman Kalfhed inropat för 1 810 d smt. Kostnaderna utgjorde 6.00 + 1650 + 1 810 d smt = 9 370 d smt. Eftersom Olof Rommel inte ägde en enda daler hade han hänskjutit saken till förmyndarna faktor Bauer och Anthon von Egmont. Rommel föreslog den senare till ensam förmyndare. om han åtog sig det. Von Egmont gjorde det men ville inte utlämna mer än 7 500 d smt av kapitalet till gårdsköpet.

Den 13.5.1771 skulle enligt en förteckning (i EIIb:147) fordringsägarna i Olof Rommels gäldbundna bo infinna sig på RR.

Olof Rommels dotter Elsa Christina var gift med rådman Niclas Soucher (?) i Vänersborg, dottern Sara Catharina med handelsbokhållaren. i Göteborg Georg Danielsson Bratt. – En yngre Olof Rommel HS 18.11.1811, burskap som handelsman i Göteborg hade i några år biträtt sin fader Nils Rommel i Varberg vid dess handelsrörelse och sedan tjänstgjort hos herr Johan Christian Bauck (burskap 21.2.1800) i 10 år.

Bokhållaren vid Svenska Ostindiska Kompaniet herr Bengt Fredrik Ritterberg

lät den 25.9.1769 första gången uppbjuda ett vid Östra Hamngatan i stadens fjärde kvarter emot Store Torget mellan välborne herr Gustaf Thams gård å norra och handelsman herr Hans Ellgrens stenhus å södra sidan beläget hus och gård, som tillhört handelsmannen herr Oluf Rommel men för gäld och skuld den 5.9.1769 sålts på auktion till Ritterberg för 8 001 d smt. 30-penning 264 daler 22 2/3 öre smt.

Den 23.9.1769 stod följande annons: ”Uti Herr Oluf Rommels för detta warande hus vid östra Hamnen gentemot Stora Torget är från nästa Mikaeli på månad eller halft år att hyra hela öfvervåningen, bestående af en sal, kammare, kök. wisthus och wind samt i nedra våningen bryggghus och källare och stall för 2ne hästar med hö-ränne däröfwer.” – I borgmästare Hallbergs register (GLA) står uppgiften att handelsmannen i Göteborg Oluf Rommel den 18.3.1778 avled på säteriet Rånnum.

1775?-90 – Framlidne bokhållare Bengt Friedr. Ritterbergs änka

Senare uppbud av 6.15

handl J A Åkermark	8.10.1810
slaktaremästare O Andersson	1.7.1839
handl Julius Lindström	26.11.1860